

Michal Kováč – bankár a štátnik

(1930 – 2016)

Pán Michal Kováč sa zapísal do histórie nášho mladého štátu a povedomia verejnosti ako prvý prezident a charakterný štátnik. Jeho predchádzajúca pracovná kariéra však bola úzko spätá s bankovníctvom. Veľa nechýbalo a v roku 1969 sa mohol stať guvernérom federálnej emisnej banky.

Foto: TASR

Michal Kováč sa narodil 5. augusta 1930 v obci Ľubiša, okres Humenné. Vyštudoval Obchodnú akadémiu a Vysokú školu ekonomickú. Vo februári 1955 nastúpil do služieb Oblastného ústavu Štátnej banky československej. O štyri roky neskôr bol vymenovaný za riaditeľa plánovacej a ekonomickej správy a od roku 1960 pôsobil ako vedúci odboru pre národohospodárske rozbor. V rokoch 1963 a 1964 prednášal v bankovej škole na Kube. Po návrate do Československa bol v roku 1965 vymenovaný za námestníka hlavného riaditeľa Oblastného ústavu pre Slovensko Štátnej banky československej. V rokoch 1967 až 1969 pracoval ako námestník riaditeľa pobočky Živnostenskej banky v Londýne.

V druhej polovici šesťdesiatych rokov došlo v Československej republike k postupnému uvoľneniu politickej a spoločenskej atmosféry. V oblasti bankovníctva sa začali horúčkovité prípravy na vznik federálnej emisnej banky a dvoch národných emisných bánk – Českej národnej banky a Slovenskej národnej banky. Michal Kováč ako významný a uznávaný bankový odborník sa výrazne podieľal na reformnom procese spolu s Eugenom

Löblom, Egonom Hlavatým, Ladislavom Hromým a ďalšími odborníkmi a bol navrhnutý do funkcie viceguvernéra federálnej emisnej banky. Predsedníctvo ÚV KSS sa však na svojom rokovaní vo februári 1969 uznieslo, že bude presadzovať, aby funkcia guvernéra federálnej emisnej banky bola zverená príslušníkovi slovenského národa, pričom ju mal vykonávať práve Michal Kováč.

V roku 1969 však začal tvrdý nástup normalizácie, počas ktorého sa direktívne rozhodlo o obnove centralizovaného bankovníctva. Toto rozhodnutie vyústilo do prijatia zákona č. 144/1970 Zb. o Štátnej banke československej, v zmysle ktorého sa vytvorila jednotná federálna inštitúcia s vnútorným členením na hlavné ústavy v republikách a stala sa ústrednou bankou ČSSR.

Normalizácia tvrdo postihla aj Michala Kováča. S účinnosťou od 1. apríla 1970 bol zbavený funkcie námestníka hlavného riaditeľa Oblastného ústavu Štátnej banky československej pre Slovensko. Ako dôvod jeho odvolania bola uvedená „strata dôvery u vedenia oblastného ústavu“, pričom prirážajúcou okolnosťou bola jeho spolupráca s Eugenom Löblom pri reformnom procese v bankovníctve. Bol preložený do odboru pre integrácie Oblastného ústavu ŠBČS pre Slovensko a od roku 1971 pracoval ako radový zamestnanec Štátnej banky československej v pobočke Bratislava-mesto. Od roku 1978 až do decembra 1989 pracoval popri zamestnaní ako vedecko-výskumný pracovník vo Výskumnom ústave finančnej a úverovej sústavy, neskôr v Ústrednom ústave národohospodárskeho výskumu, vo Výskumnom ústave sociálneho rozvoja a práce a v iných inštitúciách. Venoval sa otázkam menovej politiky a bankovej činnosti. Po politicko-spoločenských zmenách v roku 1989 sa stal ministrom financií Slovenskej republiky vo vláde národného porozumenia a v roku 1993 prvým prezidentom Slovenskej republiky.

Napriek odchodu do vysokých vládnych funkcií Michal Kováč nikdy neprerušil kontakty s centrálnou bankou, či už ako minister financií alebo ako prezident Slovenskej republiky. Národnú banku Slovenska viackrát navštívil a ako človek, ktorý väčšinu života pôsobil v bankovníctve, sa živo zaujímal o jej činnosť a svojimi skúsenosťami a radami prispel k jej úspešnému rozvoju.

Čeť jeho pamiatke!